

Financiële weerbaarheid van huishoudens tijdens de coronacrisis

Microdatagebruikersmiddag CBS

27 mei 2021

Belangrijkste conclusies

- 1 op de 5 huishoudens heeft maximaal €2.500 aan **liquide buffer**.
- Na aftrek uitgavenbuffer heeft helft huishoudens geen **inkomensbuffer**.
- **Zelfstandigen** ondanks Tozo schokgevoeliger dan werknemers.
- Kwetsbare werknemers kunnen zichzelf **nauwelijks schokbestendig(er) maken**.
- Kwetsbaarheden **in de praktijk vermoedelijk groter** dan modellering.

Spoorboekje

1. Introductie
2. Resultaten
 - Liquide buffers van huishoudens
 - Schokbestendigheid van huishoudens (stresstest)
3. Discussie

➔ *Stel vragen gerust tussentijds*

1 Introductie

Aanleiding, doel en aanpak van het onderzoek

Waarom doet de AFM dit onderzoek?

- **Financiële kwetsbaarheid** belangrijk onderzoeksthema van de AFM.
- Grootste directe risico coronacrisis is (tijdelijk) **verlies van werk en inkomen**.
- **Financiële producten** belangrijk onderdeel vaste lasten en soms beoogde oplossing.

Het bepalen van de ‘uitzingtermijn’

- **Onderzoeksvraag:** hoeveel huishoudens moeten na werkverlies interen op hun liquide buffers om vaste en noodzakelijke lasten te betalen? Wat is hun *uitzingtermijn*?
- **Gebruikte data:** CBS-microdata over o.a. inkomen, maandlasten, vermogen, arbeidsmarktpositie en sector kostwinners, aangevuld met uitgavenbuffers van het Nibud ([BufferBerekenaar.nl](https://www.bufferberekenaar.nl)).
- **Microsimulatiemodel CPB:** inkomenseffect van werkverlies rekening houdend met o.a. toeslagen en progressieve belastingstelsel.

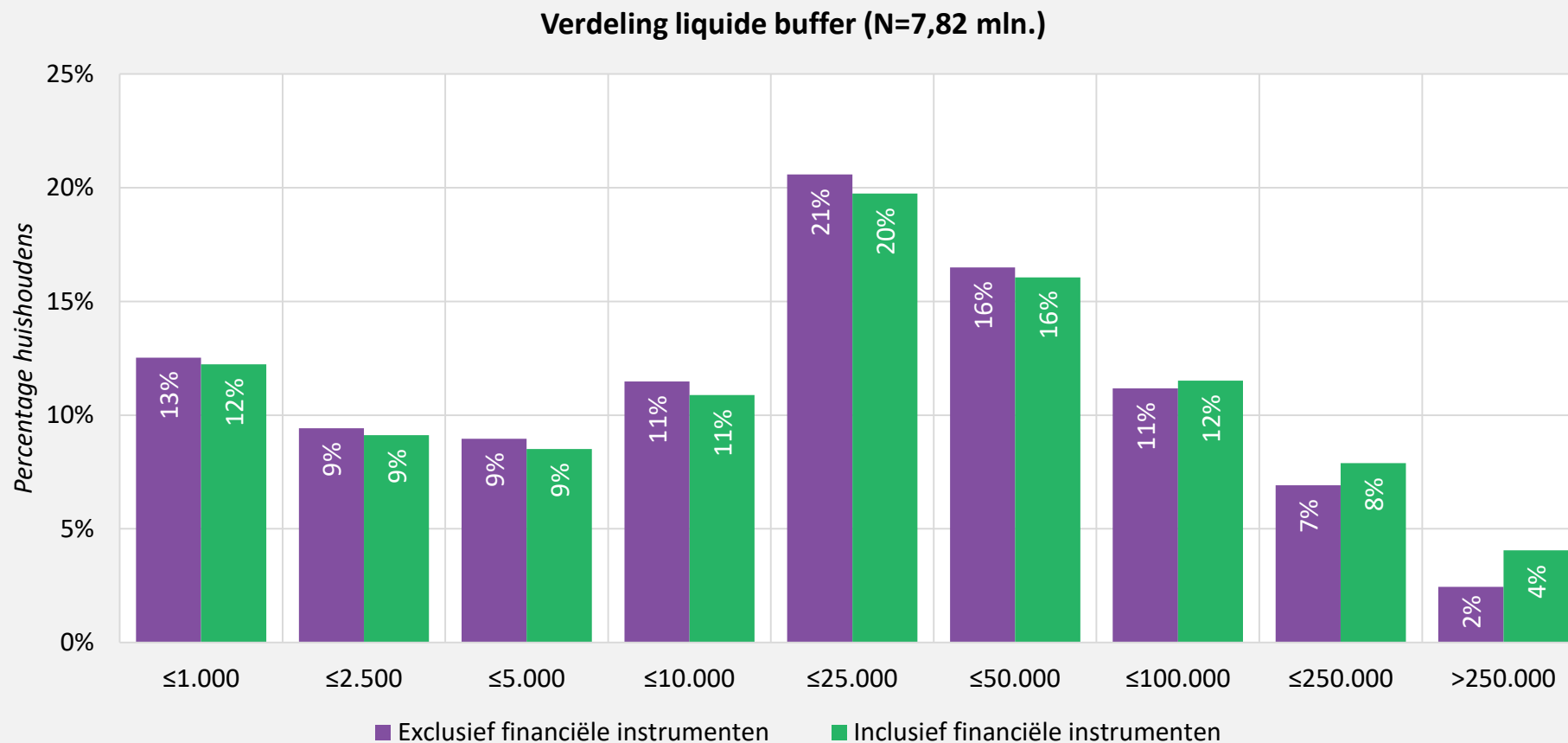
Problemen in de praktijk waarschijnlijk groter

- Aanname is dat huishouden **direct in de overlevingsmodus** gaan.
 - Tijdens uitzingen **geen** ruimte voor **onvoorziene en grote periodieke uitgaven**.
 - **Incomplete data** en bij modelleren moet je **aannames** doen.
- ➔ *Er kunnen ook niet-geobserveerde kenmerken zijn die kwetsbaarheid **verkleinen**.*

2 Resultaten

De korte termijn financiële weerbaarheid van huishoudens

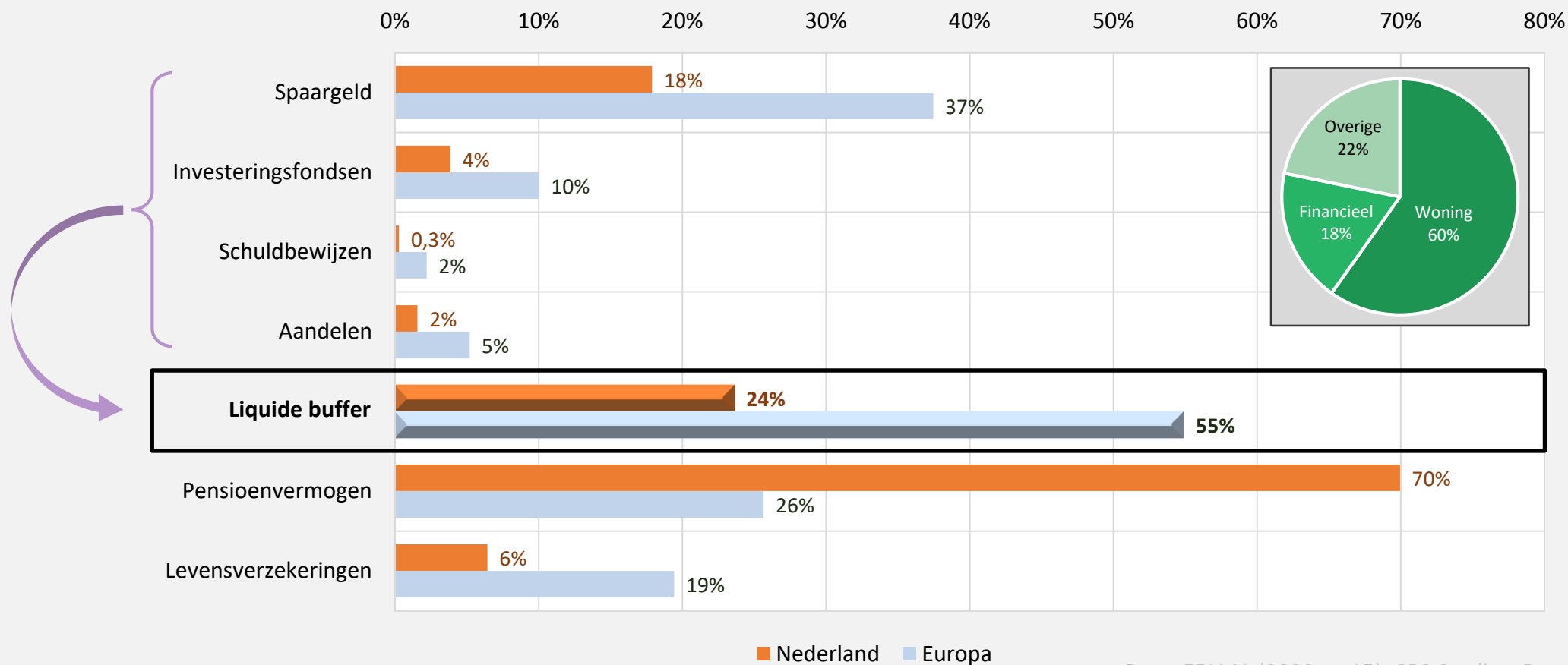
20% huishoudens heeft maximaal €2.500 buffer

Bron: AFM (2020); * Inclusief 95% waarde effecten.

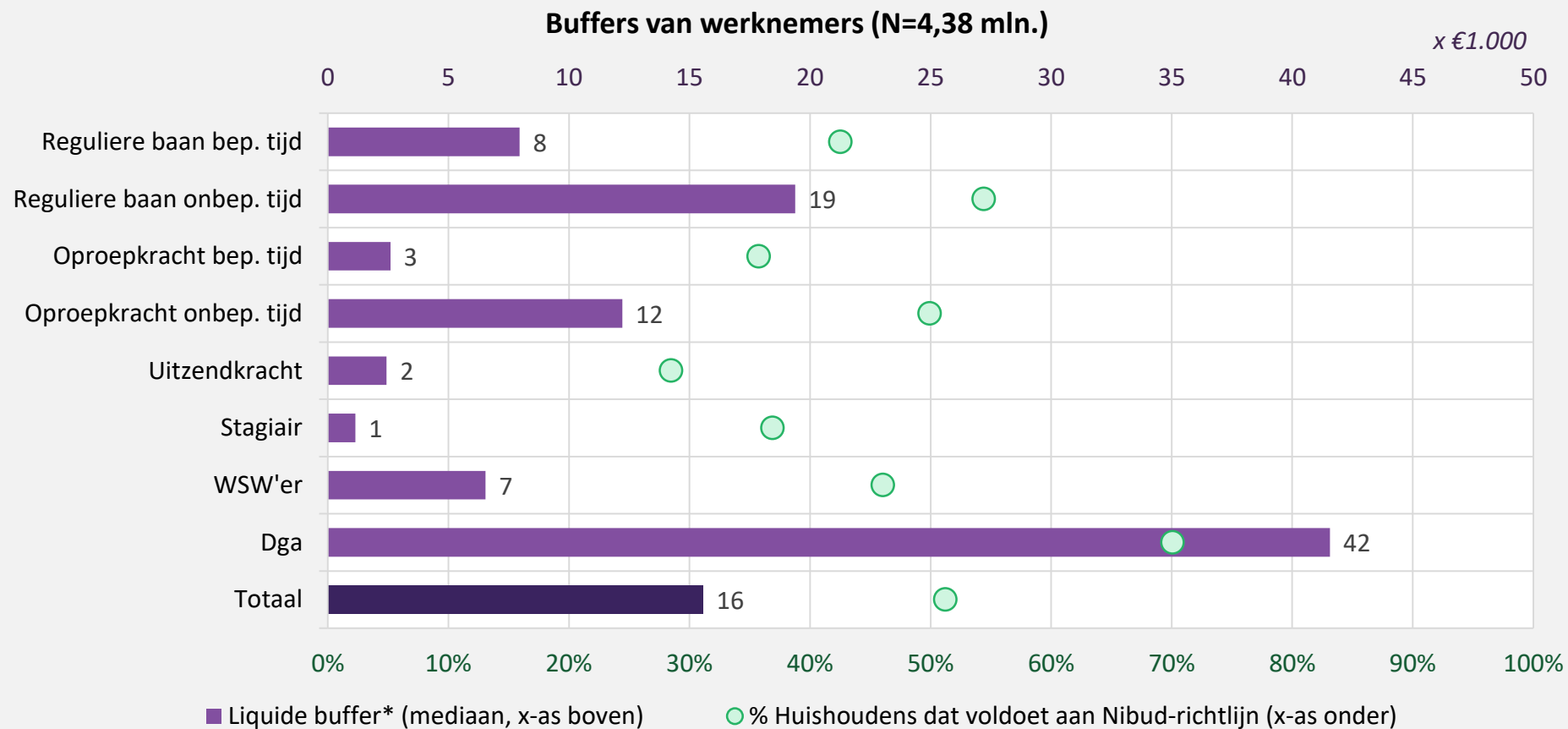
Waar zit ons vermogen dan wél?

Samenstelling financiële bezittingen huishoudens (2019)

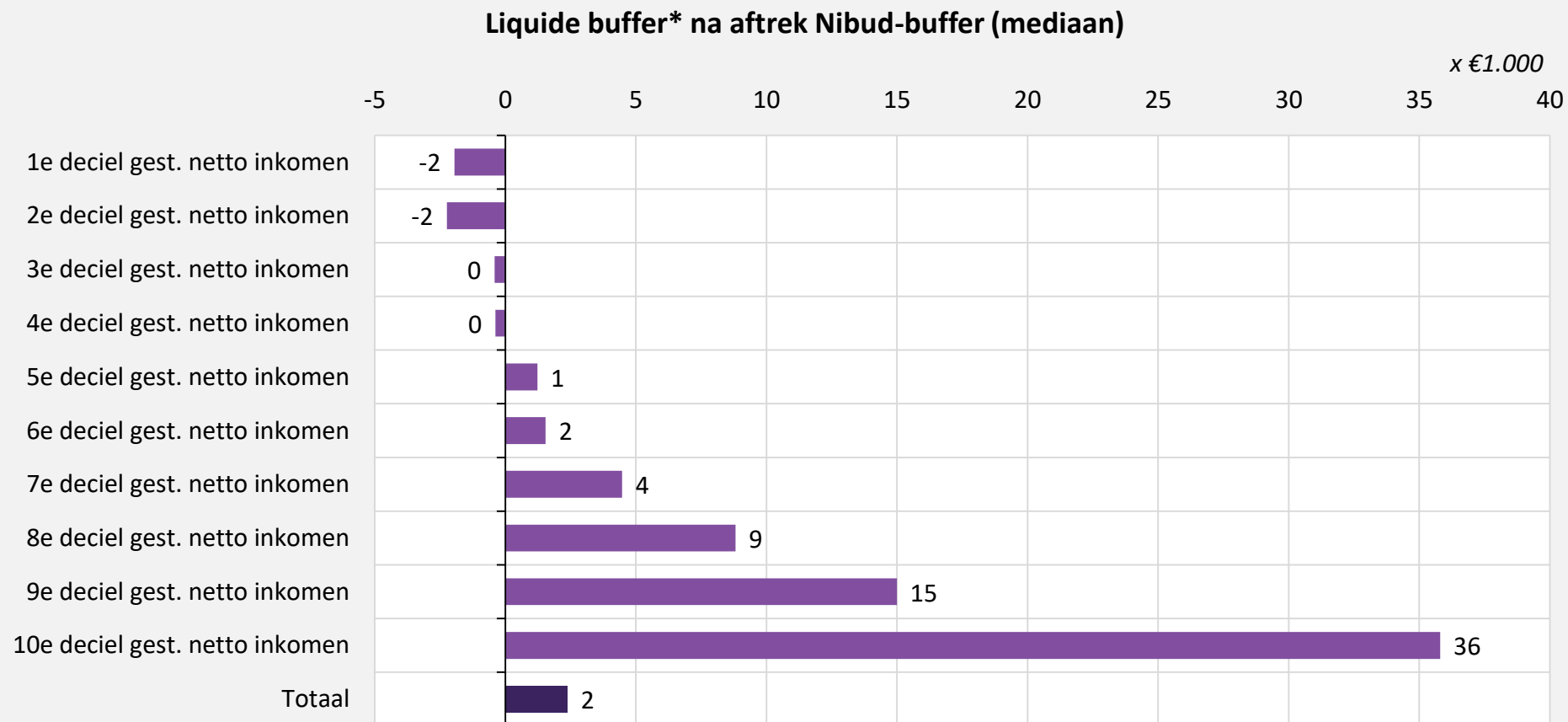
Bron: EFAMA (2020, p. 15); CBS Statline; Bewerking AFM

Minste baan zekerheid, laagste buffers

Bron: AFM (2020); * Inclusief 95% waarde effecten.

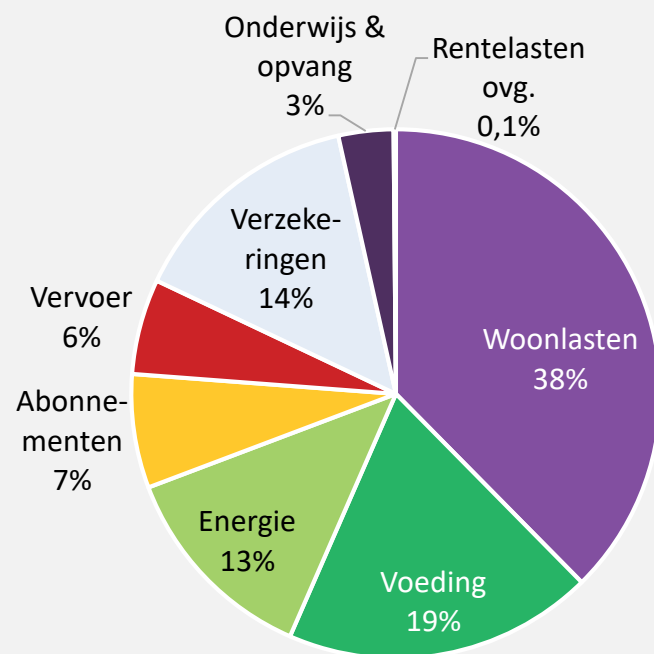
Helft huishoudens heeft geen inkomensbuffer

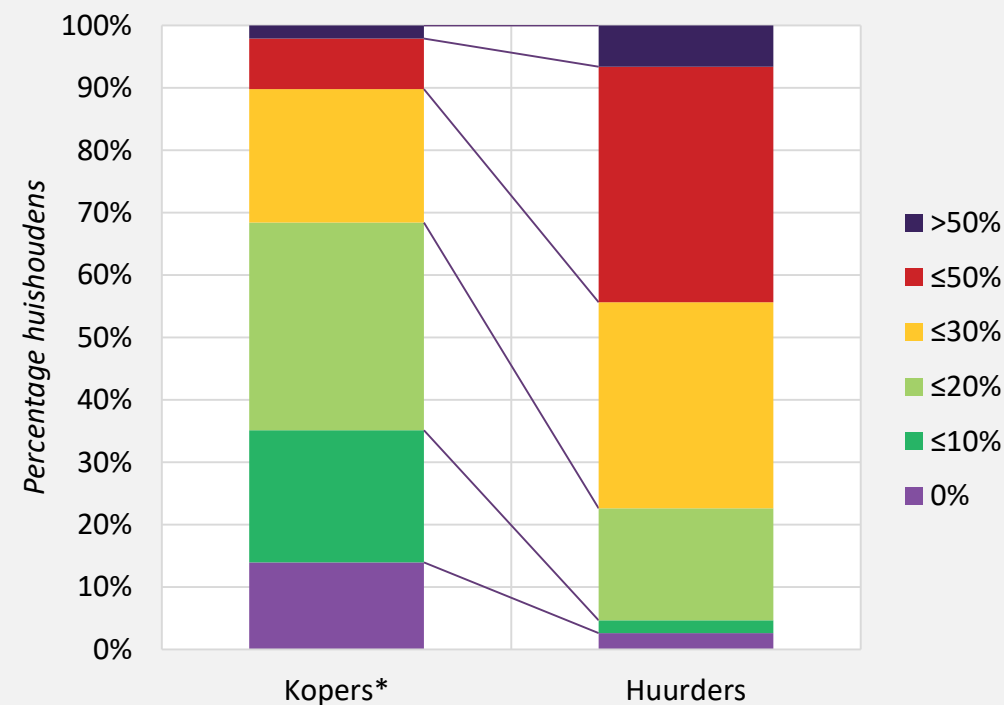
Bron: AFM (2020); * Inclusief 95% waarde effecten.

Woonlasten veruit grootste vaste-lastenpost

Procentuele opbouw maandlasten (gemiddelden, N=7,50 mln.)

Woonlasten als percentage besteedbaar inkomen (N=4,45/3,04 mln.)

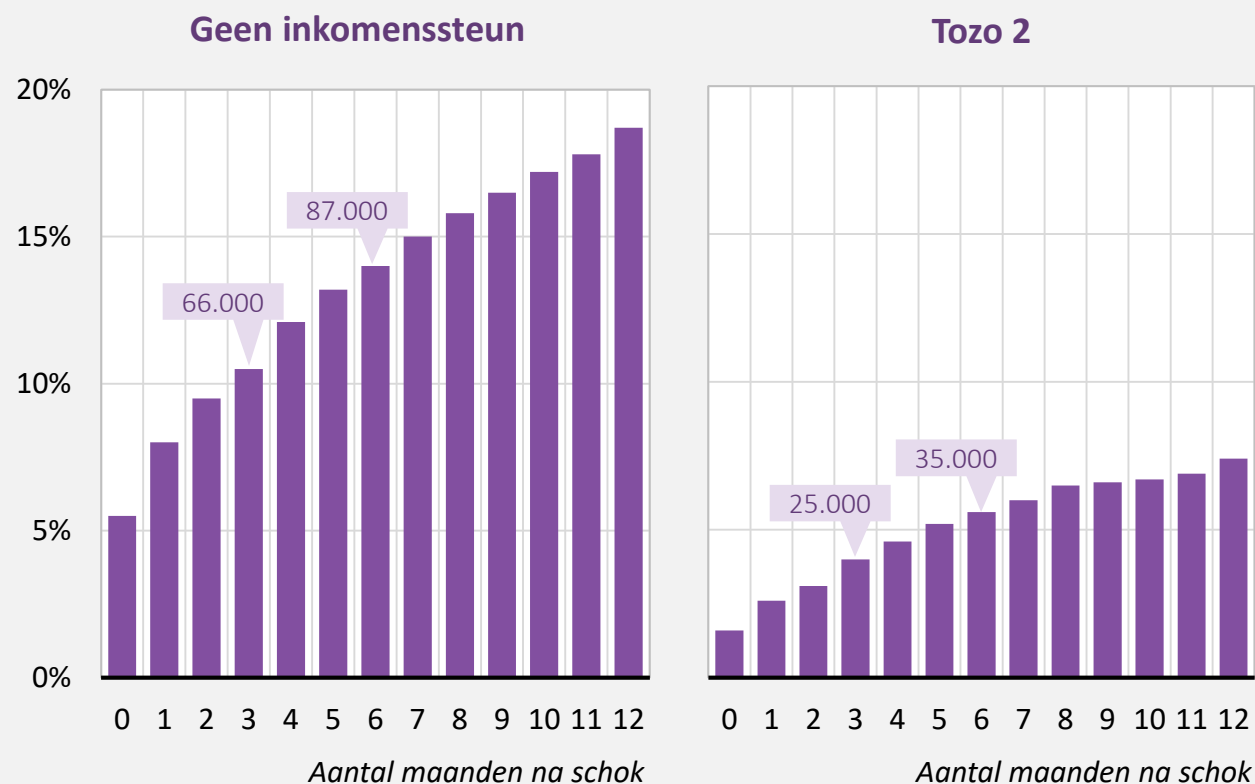

Bron: AFM (2020); * Inclusief woningeigenaren die geen hypotheek (meer) hebben op hun woning.

Zelfstandigen zijn minder schokbestendig

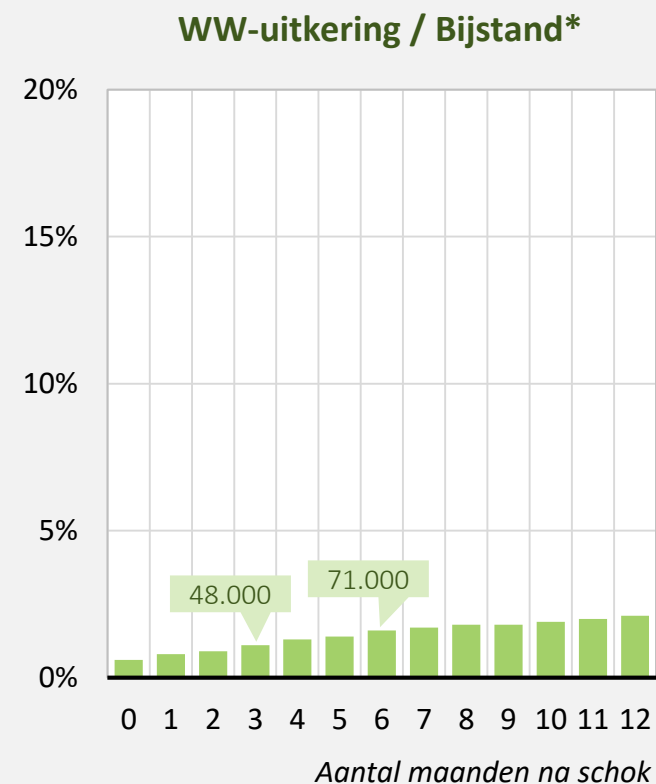
Uitzingtermijn zelfstandige hoofdkostwinner

% huishoudens dat maandlasten niet meer kan betalen na inkomensschok

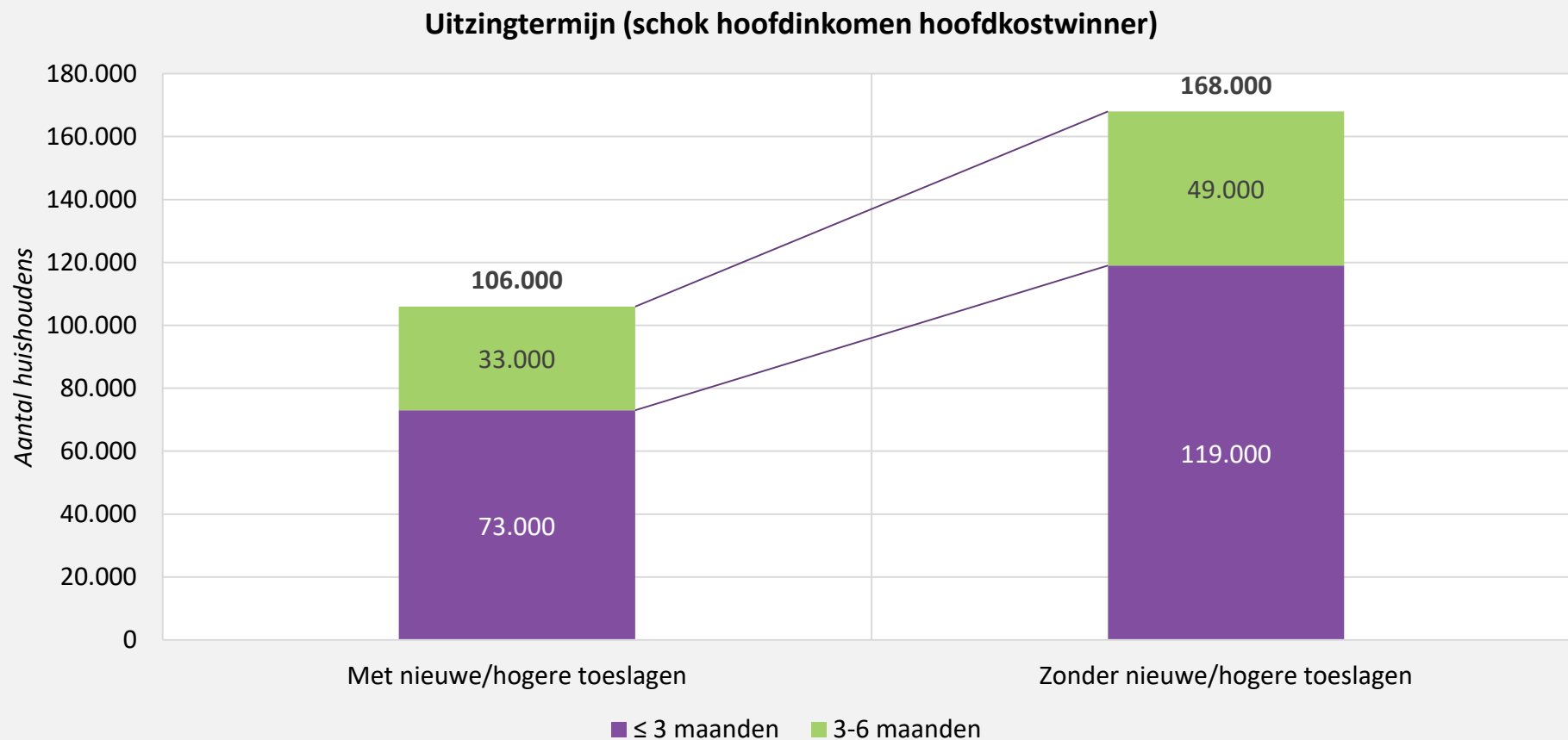
Uitzingtermijn hoofdkostwinner in loondienst

% huishoudens dat maandlasten niet meer kan betalen na inkomensschok

Bron: CPB & AFM (2020); * Doorstroom naar Bijstand o.b.v. gemiddelde WW-rechten per leeftijdsgroep.

Toeslagen belangrijke buffer bij werkverlies

Bron: CPB & AFM (2020)

Kwetsbare groepen

Oververtegenwoordigd

- Huurders
- Alleenstaanden en eenverdieners
- Kostwinners ≤ 35 jaar
- (Afgeleid: flexwerkers)
- (Afgeleid: kwetsbare sectoren)

Ondervertegenwoordigd

- Kopers
- Tweeverdieners
- Kostwinners > 35 jaar

3 Discussie

Vragen en beschouwing

Verder lezen?

➔ [Link onderzoeksrapport](#)

➔ [Link onderzoeksrapport](#)